

CASE REPORT / KASUISTIK

OPEN ACCESS 

Penetrerende traume efter uheldigt møde med tyr

Penetrating Trauma Following an Unfortunate Encounter with a Bull

Linnea Kierulff^{1*} | Ane Simony ¹ | Andreas Wolff Fries²

¹Ortopædkirurgisk Afdeling, Sygehus Lillebælt. ²Radiologisk afdeling, Sygehus Lillebælt.

Korrespondance (*): linnea_kierulff@hotmail.com

Resumé

En 45-årig mand var ude for et uheldigt møde med en tyr i forbindelse med sit fritidsarbejde med kvæg. Han blev løftet op i luften og pådrog sig et penetrerende traume mod lysken. Han blev modtaget som traume, hvor CT-scanningen viste en 20 cm dyb gang uden perforation til abdomen. Det endte lykkeligt, men understreger vigtigheden af at gennemgå højenergitraumer systematisk ud fra traumemekanismen og udføre relevante undersøgelser, til trods for at patienten er ABC-stabil.

English abstract

A 45-year-old man had an unfortunate encounter with a bull while working with cattle in his spare time. He was lifted into the air and sustained a penetrating injury to the groin. He was received as a trauma patient, and a CT scan revealed a 20 cm deep tract without perforation into the abdomen. The outcome was favorable, but the case highlights the importance of systematically evaluating high-energy trauma based on the mechanism of injury and performing relevant examinations, even when the patient is ABC-stable.

Keywords: Trauma; Subcutaneous penetrating lesion; Emphysema; Cattle; Bull

Introduktion

Penetrerende traumer forårsaget af kvæg kan være associeret med høj mortalitet som følge af abdominale skader og med risiko for omfattende hovedtraumer. Det er hovedsageligt landmænd og andre, der omgås kvæg, som er i risiko, og et studie fra Schweiz beskriver, at traumer forårsaget af tyre – eller landmænd, der er blevet stanget – har højere mortalitet [1]. Derfor er systematik traumemodtagelse og korrekt diagnostik afgørende for patientens udfald.

HVAD VED VI?

Kvægrelaterede traumer er associeret med høj mortalitet.

Sygehistorie

En 45-årig mand, der i sin fritid arbejder med kvæg, blev indbragt i traumemodtagelsen efter at være blevet stanget i venstre lyske af en tyr. Han beskriver, at han blev løftet op i luften, da tyren stangede ham, hvilket medførte mistanke om et penetrerende traume.

Han havde været ABC-stabil under transporten.

Objektivt blev der påvist en 5 centimeter lang, gabende flænge over venstre lyskeregion med indblik til subcutis

og den underliggende muskulatur. På grund af traumemekanismen blev der udført fuld traumescanning for at udelukke intraabdominal perforation samt øvrige skader [2].

CT-scanningen viste subkutant emfysem, laceration af huden i venstre lyske og spredte luftbobler i subcutis. Der blev ikke fundet vaskulære skader eller skader på de intraabdominale organer.

Patienten fik under generel anæstesi (GA) foretaget debridement og eksploration af sårskaden med en karkirurg til stede. I kranial retning blev der beskrevet en kavitet på 6x8 cm med en ca. 20 cm dyb gang. Kaviteten blev sonderet, og der kunne ikke lokaliseres perforation til abdomen, hvorfor der ikke blev foretaget supplerende laparoskopi [3].

Efter gældende instrukser blev sårskaden behandlet med i.v piperacillin/tazobactam samt daglige sårtilsyn. Patienten blev udskrevet velbefindende efter 5 døgn uden varige mén, fraset ar på bugvæggen.

HVAD TILFØJER CASE REPORTEN?

Ikke alle penetrerende traumer er intraabdominale til trods for høj energi.

Diskussion

Denne case beskriver et relativt sjældent forekommende højenergitraume i Danmark, der kunne være associeret med intraabdominale skader og potentielt høj mortalitet grundet læsion af lyskekarrene. Det er yderst vigtigt at opretholde systematisk traumemodtagelse trods en ABC-stabil patient under transporten samt viderebehandle ud fra relevante algoritmer. Eksempelvis kan der i dette tilfælde gøres brug af en Western Trauma Association (WAT) algoritme for stiksår [4]. Endvidere anbefales relevant eksploration under GA for at få ordentligt indblik i læsionens omfang samt udelukke en eventuel perforation af peritoneum, selvom traumescanningen ikke viser tegn til fri luft i abdomen.



Figur 1. Sagittal CT-scanning af patienten.



Figur 2. Aksial CT-scanning af patienten.

Interessekonflikter

Forfatterne angiver ingen potentielle interessekonflikter.

Finansiering

Ingen.

Referencer

1. Ehrhard S, Botte F, Klukowska-Rötzler J, Exadaktylos AK, Jakob DA. Cattle-related trauma: a 10-year retrospective cohort study of patients admitted to a single tertiary trauma centre in Switzerland. *Swiss Med Wkly.* 2022;152:w30201. DOI: <https://doi.org/10.4414/SMW.2022.w30201>.
2. Durso AM, Paes FM, Caban K, Danton G, Braga TA, Sanchez A, Munera F. Evaluation of Penetrating Abdominal and Pelvic Trauma. *European Journal of Radiology.* 2020;130:66-72. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ejrad.2020.109187>
3. Saar S, Jorgensen J, Lemma AN, Gaarder C, Naess PA, Leppäniemi A, Sallinen V, Pius R, Reinsoo A, Lepp J, Talving P. Selective non-operative management of penetrating abdominal injuries at Northern European trauma centers: the NordiPen Study. *European Journal of Trauma and Emergency Surgery.* 2022;48:2023–2027. DOI: <https://doi.org/10.1007/s00068-021-01749-2>
4. Martin MJ, Brown CVR, Shatz DV, Alam HB, Brasel KJ, Hauser CJ, de Moya M, Moore EE, Rowell SE, Vercruysse GA, Baron BJ, Inaba K. Evaluation and management of abdominal stab wounds: A Western Trauma Association critical decisions algorithm. *J Trauma Acute Care Surg.* 2018 Nov;85(5):1007-1015. <https://doi.org/10.1097/TA.0000000000001930>

PERSPEKTIVERING

Udfør relevante undersøgelser ud fra traumemekanismen. Et mindre sår kan subkutant strække sig over flere centimeter og bør derfor eksploreres i GA.